Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aesopus Graecus Scriptus - Cod. Karlsruhe 507

Pirckheimer, Willibald

[S.l.], 1501; 1512

[Sammlung von 34 Briefen ohne Adresse und Unterschrift: χαλεπως φερω οτι παρα πασι αυθρωποις - τελος 1501]

urn:nbn:de:bsz:31-310706

Visual Library

Χαλεπως φερω οτι παρα πασιν ανθρω-
ποις εμου κατηγορεις την αμελειαν τουτο το
αμαρτημα ηνικα απ εμου μακραν απεστι
δυναμαι μαλλον σε του αυτου αμαρτη-
ματος κατακρινειν πολλακις μεν γαρ
προς σε γεγραφα συ δε προς εμε
αντιγραψας μηδε ποτε διο οποσακις μου
κατηγορεις μιμνησκου σου μαλλον σου κατη-
γορειν ο νομον ουν κατ εμου κριτην σε προ-
τρεπεις οπερ ειπομεν σε ποιειν τα τοιαυτα
παρ εμου προσδεχου

Μητε μεμφομαι μητε κατηγορω την
σην αμελειαν αλλα μισω μαλιστα την
σην ~~αμελειαν~~ υπερηφανιαν ου μονον
εγω αλλ σου αλλ αλλοι παντες σε

σφοδρότερον μισοῦσι μὴ τε τοῦτο ἀλόγως

ἡ μὲν γὰρ ἐν ἄλλοις ἀμέλεια λεχθείη

ἐν σοὶ δὲ ἐστιν ὑπερηφανίας αὐθάδεια

καὶ ἀλαζονείας εἰπέ μοι τὸ τῶν κατὰ δὲ.

ἑτέρων καταφρονεῖν τοὺς ἴσους μὴ

ϖαρχειν τοὺς ἀνωτέρους καὶ μείζονας

μισεῖν καὶ ταλοῦται οὐ δὴ πᾶσιν ἄλλοις

ἀρέσκει σοὶ μόνῳ κακῶς ἔχειν ἢ ταῦτα σοὶ

τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς πονηρίας καὶ ὑπερηφα-

νίας σημεῖα φανερώτατα δοκεῖ φράζου

φράζου ὡς πρὶν ὁ θεὸς τὸν ἄγγελον ἀπὸ

τοῦ παραδείσου διὰ τῆς ὑπερηφανίας

καὶ οἱ ῥωμαῖοι τὸν ταρκύνιον ἀπὸ τῆς

ἀρχῆς ἐξῶσαν τί πείθεις τάλαν τί

πιστεύεις σοὶ συμβαίνειν ἐν ἐκείνῃ πολλὰ

οπου σοι παντες εαυτους ισους νομισουσι
ακουω σε τα χρηματα μετα του χρονου
ματην αναλισκειν ακουω σε τοις πεγ-
μασι και τοις αδουσ σχολαζειν και τας
συμποσια θαμινως εισελθειν και αυτας
αδιαλειπτως εορταζειν απρεπταν ποιεις
αναγκαιων επι τας πορνας ακολουθειν
αιτινες ποσην τοις σπουδαιοις βλαβην
ποιουσι παντες οιδασιν ουκ ολιγας δε
λυπας και δακρυας ο πατηρ σου ληψεται
οταν τουτο τω αυτω αναγγελισθη αναγκα
σης ταχα δια της λυπης τον δυστυχη
πρεσβυν αποθανειν και τουτο προ του
χρονου διο δεομαι και σε προτρεπω
ινα τα σα ηθη μεταβαλλης και αρχην

οδον εισελθης οταν αυτη εστι σε ποιησου-
σα παντι δυσφημον ερρωσο

Μη παντι πυσματι πιστευειν ωσπερ
εστιν εν τη παλαια παροιμια οσα μεν γαρ
περι εμου νενοηκας ινα βραχεως λεγοι
μι εστιν απαντα ψευδη απερ δε ποιω
ποιουσι παντες αλλο γαρ εστι τας ωδας
ακουειν ασχημως αλλο δε εκεινους το
σχολαζειν αποφευγω παντα πραγματα
ως φρουθιον τον ερακα μητε τις εστιν
ος εμε παιζοντα ποτε εωρακεν επι
συμποσιον δημοσιον επει μαζευται εκαστοις
ενιαυτοις και προς τουτο παντες συνερ-
χονται οι σχολαστικοι το δε ποιειν ο
παντες ποιουσιν ουδε ποτε αισχρον αν

μεν τοι μη βουληθείην συν αλλοις αφικε-
σθαι κατηγορουμενη της υπερηφανιας πατρο
μου ου δια τουτο λυπησεται καλως
γὰρ οιδεν εμε και εμοι χαριζεται
τοις εν πασι της νεοτητος οπερ σπανιως
γενεται συντομωτατον εστιν ει δε τις εστιν ος
τοις λογοις σπουδαιοις ουτος εγω ειμι
και μη τουτο ερηκα εις τον εμου επαι-
νον αλλ οτι ουτως εις πρατ[illegible] η αληθεια
και εχθρην κατ εμου ινα καταπιθης
την δοξαν και μαλιστα ψευδη
[illegible] ερρηκα και χρη και παντελως
αναγκαιον τον βουλομενον ουτω ποιειν εν
τω μανθανειν εαυτον απαντα παντως
δυνατωτατος των λογων σπουδαιων γραμματων

και τους απολειπειν εαυτου τροπους τουτο δε
δηλον και δοκιμης δειται μηδε μιας
το μεν γαρ αφ νικαν και μηδε ποτε τοις με-
ζοσιν εοικεν μεγαλης εστιν αυθαδειας η
της τινος πενιας και τουτο φανερως δε
δηλοι και αποδεικνυσι τα των παλαιων
παραδειγματα ανδρων αναγνωθι τας
των παλαιων ιστοριας καταδραμε δε
των παροντων ευρησεις μεν γαρ εκεινους
μονους κακως τε και δυστυχως πρα-
ττειν οι εισιν αυθαδεις και μη των
φρονιμων των βουλη βουλονται αλλα
μαλλον ιδια βουλησει επει ουν δη·
εκεινοις τε και τετρακις ισιοδου ποιη
του μεγαλου αληθες λεγοντος και

προς απαντας βοωντος ως ουτος μεν
πανάριστος ος αυτω παντα νοησει και
πάλιν εσθλος δ' εαν κάκεινος ος ευ ειποντι
πιθηται ος δε κε μηδ' αυτω νοεη μη
τ' αλλου ακουων εν θυμω βαλληται ο δ' αυτε
αχρηιος ανηρ τα του ποιητου προσφερεται
τον προσφερεσθαι επη δια παντος –
μνημονευειν. ερρωσο

Πάνυ μεν περι σου θαυμαζω ορων
σε μηδεν αχθεσθαι επι τη του πατρος
τελευτη ουδενα ποτε εκ σαυτης απο
τι τος ακηκοας μικρας και τον θεον
εν τη σκληροτητι πασαν βαρβαρικην
ερισαν ως νομιζω εκ του σιδηρου καρ
δια η εκ των αδαμαντινος εν τω μη

λυπεισθαι επι τεχνηκοτι τω πατρι προσδεχου
την παρα του θεου αμοιβην παντες γαρ
σου ισας σοι χαριτας αποδωσουσι τουτο
μεν γαρ ο της φυσεως νομος εντελλεται
και ετι ο παντοδυναμος θεος γραφθεν
μεν εστι και πανταχου λεγεται μετρησε-
ται υμιν τω αυτω μετρω ωτινι υμεις τους
αλλους εμετρησατε ερρωσο

Ην δυναμαι μη οργιζεσθαι σοι όταν
βλεβω σε αυτω ραδιως περι εμου παν-
τα πιστευειν ετιμησας λυπων τε και δα-
κρυων ως πρεπον εστι την του πατρος μου
τελευτην και ταφον και εν τουτω μαρ-
τυρησουσι παντες οι πολιται ερωτησον
κακως εκαστον των πολιτων ουτως

εσεσθαι ως περ σοι λεγω ευρησεις ψευ-
δεσθαι γαρ ουκ ειωθα η ταχα νομιζεις
εμε τι αυτας αγνοειν επισταμαι ποσου
τοις τυχουσιν οφελω τιμην μεν η τινη
τοκεες υπο των τοκνον τιμονται ου μο-
νον τοκησαν εστιν αλλα μαλλον των
τεγκων προς τουτοις δε οσα ποιουμεν
εις τους πατερας ημων εκεινα τοιαυτα
παρα των ημετερων υιων προσδεχομεθα
τουτο και νομος και η φυσις εις πα-
ντα και παλαι μεν οιδα χωρις της
σης παραινεσεως χαριζε ομως εμοι
ηση παρεγαισις συνεβη σημειον γαρ
εστιν εμε υπο σου χαριν φιλεισθαι ερρωσο
ην μονην μεν εκεινην προσαγορασω

λυσιτελειαν και τε μονην ωφελειαν το λυσι-
τελειν τοις φιλοις εν τω καιρω κατακρυ-
πτειν δε τον χρυσον και μη δε ενα θελειν
ωφελειν ανδρα κυριως τουτεστιν αποκτει-
ναι τουτο πολυχειρον η το κτιζειν οπερ ο κα-
των εκεινος η των ρωμαιων παντων δοξα
φρονιμωτατος ελεγεν τον ανθρωπον αναι-
ρειν εφρονιζετο μεν γαρ ανηρ εκεινος των
τροπων ακριβεστατος σωφρονιστης και εν
τοις πασι πραγμασι μετριος οτι ου
μονον ημιν γεγοναμεν αλλα της γενε
σεως ημων το μεν τι η πατρις μεριζεται
το δε τι οι γεννησαντες το δε οι λοιποι
φιλοι λεγομενον το πρωτον παρα του πλα
τωνος των φιλοσοφων του σοφωτατου

και το αυτο σοι θεωρητεον τε και ποιητεον
ει βουλει νυν καλος κ᾽αγαθος φαινεσθαι
και εχεσθαι και μαλιστα ειναι ερρωσο

Αφικετο προς με ο σος αδελφος
την σην επιστολην εδωκε και απαγγελε
τα παρα σου μετα μεγαλης οργης
και μανιας τα του αδελφου ρηματα
τη ση επιστολη προσηκει δυσφορον σε
και βοαν πριν αν την αιτιαν γνωναι οιδας
μεν γαρ τα των ανθρωπων θεληματα
κατεκαστην ωραν αλλεια και μεταβο-
λικα αληθης εστιν η παροιμια εν τω
βουκολικω παρα βιργιλιου γραφεισα
μη παντα δυναμεθα παντες ουδε
γαρ εν αυτω αλις αποχρη των φιλων

παντως δεομεθα χαλεπην τον αρχοντα
προς παλαιν η προς αυτος εισοδος δυσ-
χολη προσδεχομαι δε τον καιρον ου
περ εμοι δοθεντος παντας παραχρημα
τελεσσω ελπισω αλλα μαλλον
πειθομαι παντων επιτυγχανειν ερρωσο
Ει μεν παρα σου ουτοσουτον χρονον
διατριβω οσον το προσθεν ειωθα παυσαι
απο του θαυμαζειν πολλα γαρ πραγ-
ματα μοι συμβαινει απερ εμε τουτο
ποιειν ειργει πρωτον μεν ταις της φιλο
σοφιας σπουδαις λογι και καθ
εκαστην ημεραν σχολαζω προς τουτοις
δε αναγκαιον μη της οικονομιας
φροντιδος εχεσθαι ου παντα τη ψυχη

δοτεα μερος ημεων τω σωματι διοπερ
ως περ εκ ψυχης και σωματος συνιστα
μεθα χρη δε ως εμοι δοκει ουτω σ
παντας οσους βουληθεντας τιμιωτεραν
την ζωην ποιειν ατερπονον και καμας
του ουδεν εργον δυσκολον και ονομαστον
κατορθουται γραφθεν μεν εν τη γραφη
αγια δια τον του προσωπου ιδρωτα απο-
λαυσεις του αρτου σου ανθρωπε διοπερ ·
εχε με αξιον συγγνωμης και λαμβανε
την εμην απολογιαν προαιρουμαι γαρ
μετα ευποριας χρηματων μοχθειν
και δια μοχθον πλουτειν η δια
εργιας πενεσθαι ουδεν χειρον λεγεσθαι
η ανδρος αεργου οταν γαρ ο εμος χρονος

παρέλθῃ πᾶσα πρὸς μὲ ζημίας οὐ πρὸς
σε δεήσεται ἔρρωσο

Βουλοίμην ἂν ἔγωγε δυνηθῆναι ὅσα
ὑμῖν γέγραφας ἤδη ἐκτελέσαι ἀλλὰ
μέντοι ἡμῖν ἀντὶ τῶν χρημάτων μόνον
οἱ λόγοι δίδονται οἶδας δὲ πάνυ κα-
λῶς ὅταν αἱ πράξεις εἰσπράττονται
τοὺς λόγους ἀποχρῆν διὸ πρὸ δεύτερον κ
καὶ τρίτον καὶ πλέον ἔτι εἰ χρεῶν ἡμῖν-
ἐκ τοῖς ὀφειλέταις σου ἐμοὶ διδοῦναι τὰ
χρήματα ἡγούμενος δὲ οὐδὲν φανερ-
ἐκείνων ἐν ταῖς ἀγοραῖς γενέσθαι ἀεὶ
ταῖς χερσὶ προσέχουσιν οὕς τινας
ὁ κάπηλος ἢ ὁ δόλος καλῶς προσαγορεύει
δωροφάγους καὶ οὕτως ἡμεῖς καλοῦμεν

εν τω παροντι εν τουτο δε παντελως
ισθι ουχ οσον τε τυχειν της νικης ει μη
πολλα χρηματα δωμεν και μεγαλας
πολλοις δωρεας δωρησωμεθα εχει-
μεν την αιτιαν πασαν διοτι μη δυνα-
μαι εις τελος ταυτα καταγειν μη κατο-
κνει τοινυν προς με τον σον νουν γρα-
φειν αλλως δε ακαιρω το πραγμα κατα-
λειψω μη θελω γαρ ματην το σον τον
πονειν ερρωσο

Ηη θαυμαζε με βραχει χρονω
προσκοψαι εν τοις ελληνικοις λογιοις
προς γαρ το μανθανειν μονον βουλεσθαι
την βουλησιν απαιτειται θελημα
βεβαιον παντελως πανταχου λεγουσιν

αναγκαιον δ' εγνωσθην οσων ενδεων εμοι
δεδρακας απελθοντι εις την ελλαδα
μεμνησθαι εφυγον μεν πρωτον ως πα-
ρηνεσ αει τους κακους εταιρους ουδενα
πωποτε χρονον απεβαλλων εσχηκα
και την των αγαθων και της μαθησεως
σπουδαιων συναναστροφην ουκ αν δη
ομως βουληθειην του το μετα της
αλαζονειας ρηθεν νομισθεσθαι αλλα
μεν τοι παρα το αληθες λεχθεν
ει καλα καγαθα προτερον εποιησα
βελτιω και ταμειζω ποιησω ισθι
τουτου περι εμου υπισχνουμαι και
συν τω του θεου θεληματι θελησω
ερρωσο πατερ μου τιμιωτατε

(Ο)σα μεν δη πραττωνται ενθαδε συνι-
ησεις παρα του δουλιου σου παντα πα-
ρων γαρ εγενετο πασι πραγμασι δια
τουτο εκ του γραφειν αυτος εσομαι
βραχυτερος ακουω την των σων τιμων
αυξησιν καθημεραν αυξεσθαι και
ηδομαι σφοδρα επισταται καλως
ο ημετερος βασιλευς ανδρας κρι-
νειν και την αρετην τιμαν ειθε τοιουτοι
ειεν οι παντες βασιλευοντες παντα
μεν τοι ευτυχεστατα ευχωρει χρη
δε ομως σε ιδρυθεντα εν τοσαυτη
τιμη μεμνησθαι ουδεποτε αυτη δυ-
νηθηναι τυχειν ει μη βουληθειης αγε
σε αυτον παρεχειν του εμου λογου

επομενον ως σοι παιδι διαπαντος πιστος
ην και αγαπητος διο ει και δυσχαρι
στος ~~ην και~~ θελης φαινεσθαι ποιη-
σοιμι ει συ δε το εμον αξιωμαι παρα
τω αρχοντι οσον τοσον ειη ερρωσο
Οσα σοι παραινω οσαν γραφεται
ως το οσιον διαγγελλουσι πιστοις ουκ
επιζητων αληθες ειμη ουδενα μαι
τος των ανθρωπων καταψυχην φιω
νας και γλωττων αλλα ωμαι οιμαι
φανερα ειναι παντα υπο εμου πεπρα-
γμενα υπο σου πεπραχθαι θυμιαν
επισταται φανερως πας πολιτης ει δε
θελεις εμοι μηδεμιαν αντιπαρεχειν
χαριν μαλιστα μεν δυναμενος ως

καλως ποιεις κρινεται γαρ παντες
οι επισταμενοι τας εμας προς σε
ευεργεσιας δια κρινετω και ο θεος
κρατιστος κριτης παρ σοι πραγματων μη
ευαγης απεβη ουκ αει ουτος εσται σο-
φος φησιν ισοκρατης παρ μεγαλον
αορατον συγγινωσκει προς τινα χειρ
γον ο συγγνωμων θεος ου μην αει
ουδε μιαν ελαττωσιν και επιτομην
πεπονθεν η χειρ του κυριου ουδεν αμαρ
τημα μαλλον κολαζει μισει η την
αχαριστιαν αυτην δυναται συμβαι
νειν συ των φιλων ενδεια ει αποσφα λωσ ου παντων εφι πραγματων
λης των τιμων και των πλουτων αλλα
ωσεις και μεταβολη ουδεν βεβαιον

ἐν ἀνθρώποις καὶ τοῦτο φρεσὶν ἐπιβάλλεο
σῇσιν. ἔρρωσο.

Ἔγραψά σοι πρόσθεν μακροτέροις καὶ
πλείοσι λόγοις· ὅπερ νῦν ἐπιγράφω ὁμοίως
δὲ βραχυτέροις ἵνα τὸ χωρίον ἡμέτερον
τινὶ πιστῷ γεωργῷ ἐκδιδῷς· οὐδέποτε
τοῦτο ποιεῖν ἐβουλήθης ἢ μὴ θέλῃς ἐκ-
διδάναι οὐκ ἐθέλω δ' ἵνα μὴ δὲν εἰδέναι
σε τῇ γεωργίᾳ δύο γὰρ βλάβας μεγίστας
ἐκ τούτου ἐπάθον· πρώτη μὲν τοῦ χρό-
νου δευτέρα δὲ τοῦ πλούτου· ἐπίσταμαι
καλῶς ὡς σὺ ἄσωτος καὶ ὡς πρί-
μικρὸν ποιῇς καὶ καταφρονῇς τοῦ
χρόνου· φανερὸν δὲ τοῦτο εἰ παρόντος
ἐμοῦ τόλμας εἰσαγαγεῖν τὰς ἀμοιτρὰς

δαπανας τι ετι ελπιστεον εν τη εμη

απευστια ουδε προς τουτοις η σχολη

σοι η απο της γεωργιας αφεθεισα ουκ εν

τοις λογοις και εν τω αναγινωσκειν

τι χρησιμον δαπανας αλλα πασα

εν τοις πραγμασιν αναλισκεται και

παρα τινων πυνθανομαι ολως αφροδι-

σιαζειν και ταις πορναις επιχυσθαι

ουχ ουτως δ απελθειν προαιρουμαι

καθεν θεον προαιρουμαι σου τεκνου

σωθηναι η δια σου και δυσφημως

γενεσθαι και προς την απορειαν αναγεσθαι

Μεγαλως μεν βοας μη δε μιαν

του βοαν εχων αιτειαν ατοπον μεν

τι αβουλως οργιζεσθαι και απεχειν

μαχιμα δε εις τον νουν θελοιμι μεν αντιπασα

σον ειδεναι οταν σου και παροντος και απο-

ντος περιπλεους δαπανας ποιησαιμι προς

τουτοις δε ει τινα του χρονου ποιω αποβολην

μαρτυρουσι και εισιν οι γειτονες ως παροντες

μετ εμου συνταρεταν ου δυναμαι μη

κλαιειν αμως και κλαιειν γελασει οταν

γραφειν αφροδισιαζειν εμε και των

πορνων επεραι ται εμπλεκιαις ουδεν

τουτο ος της ουδεν αγνοει εκδεος το

χωριον ※ εκδεος τουτο γαρ μαθον θεων

μαλλοποθω η φαγειν και πιειν ο των

μεν σφοδρα πινω τε και διψω εφιεναι

δη ποτε εν τη πολει ζην και εν των αγα

θων ανδρων ειναι αριθμω και μη εν τη

διαπαντες αφονεσι γηρασκειν οπου οι μεν
σπουδαιοι καταλεγονται ευνουχοι δε και
αρυτηρες επαινουνται ασημος ειμι πισθεισ
παρα πολιταις διατριψω εξων δυνησομαι
τους τροπους τε και τας αρετας καταμαθειν

Εγω μεν αν προτερον προς σε γραψ-
αιμι πολλακις αν σε επαμιξαι μεχρι
του νυν εγνωκα και τουτο πεποιηκα
δια την σην επιστολην διο προσφερω
την παρερχομενον ταυτην την απολογιαν
ηδη γαρ παλαια μετα του πατρος μου φιλια
και ισχυρον ετι μετ εμας εξαπαλεον-
ονυχων ου παρην με προς σε παραλει-
πειν ουδεν δικαιον μη δε λαγχανον μεν
εν τω σε θεραπευειν ελεγχοιμην μεν

γο της απειριας τε και αχαριστιας ς
τουτο ποιειν δυναμενη παν σου βουλημα
και πασαν συγγνωμην εις καλον μερος
ελαβον αρτι και εκεινην λαμβανω παλαι
μεν γαρ πεπεισμαι ο χρονου τελος σφα-
λεσθαι τοις σοις λογοις επομενον και
εχοντα σε δια παντος

Προτερον γε δις ηδη σοι μεν επεσταλκα
του αυτου παραδειγματος ουδε μιας
δε παρα σου μεχρι του νυν φαινεται
αντιγραφης ουκ επισταμαι τοινυν ει αρα
τας εμας επιστολας ελαβες η μη
ξιτον επιχειρω και οσα περ τοτε
παρηνουν εν εκεινοις νυν εν παρουσαις
ετι και ετι σοι παραινεσω προς τουτο

γαρ αναγκαζει με η πατρωα ευνοια και με-
γιστη της πατριδος αγαπη γνωστη σοι καισαρ
γνωμη βουλεται παντως η δυνησεται
την πατριδα δουλαγωγειν και ποιησαι
ιμων εν ταχει εαν αυτω συμμαχος
τε και βοηθος εση σημειωσαι δε και
τουτο οταν ημων δουλωσομεν και καὶ
συ αμα μεθ ημων δουλουσθαι μη
δυνηςεται ζην εν ελευθερια ει και
νυν υπισχνηται και μεγαλα δοκη δου
τοις συμμαχοις παντες ουτωσι λεγουσιν
αλλ οταν εν αρχη σταθωσι παντα κατα
τον αυτον τροπον πραττουσι διο επιχειρει
καὶ εχθες πασαν την δυναμιν προς
το την των ρωμαιων πολιτειαν εκ

του κινδυνου δουλειας εξαρπασαι· ουδεν γαρ
εστιν εν ανθρωπινοις πραγμασι τιμιωτερον
τε και ενδοξοτερον η δυναι την βο-
ηθειαν πενουσι και κινδυνευουσι παρ-
ειν· ουτως παραινεσω σοι ωσπερ εγω
ουτως προτρεπω ως περ ιδιον και αγα-
πητον· λυπουμαι γαρ αν την ημετεραν
πολιν του πατρος ποτε βεβασιλευκυιαν
νυν δε υφ ενος μονου αρχομενην·
διο σου δεομαι οσον δη και επισταμαι
ινα κωλυσης ουδος τοσουτον και βλα-
βην τοσαυτην· ερρωσο.

ραδιον μεν εστιν ως εμοι δοκει την
του βιου τελευτην αμετρως και αδια-
λειπτως κλαιειν και αμα αφρονος

γυδεως φοβεισθαι οπερ εκφυγειν ουδαμως
δυνατον θανατος μεν γαρ ωσπερ παντες
διισχυριζουσι φιλοσοφουντες ουδε εστιν
αλλο ει μη το τελος παντων ενθαδε κακων
τουτο φαμενος εφωνησεν ποιητης πετρα-
ρχας εν ιταλικη διαλεκτω ηδιστας
ολων θανατος μεν εστι τελος τινος
της σκοτεινης ειρκτης ταις μαλιστα
ψυχαις εξοχαις αλλοις δε λυπη
ων εν πηλου πασα εαυτων φροντις
γινομεθα γαρ κατα τον εν τοις των σχου-
λανοις ζητημασι κικερων δια την αυτην
τελευτην αθανατοι και τουτο μεν πολλοις
και αναγκαιοτατοις λογοις αποδεικνυ-
ναι επιχειρει αναγινωσκε την αυτου

περι τουτου βιβλον ευρησεις εμεσοι γεγρα-
φεν αληθεσ ουδεν γαρ αλλο ποιης κυκε-
ρων εν τω πρωτω βιβλιω κατα φρονη
τεον παντως θανατου και περι τουτου παλλα
των σοφων βιβλια μιας καλη πασαν
ζωην τιμα αποθανειν δε μονως εκει
νοις ειθεχον οις συν του βιου παντα
αποσβεννυται ουδ εκεινοις επαινοσ
ο θανατοσ εγω μεν ουν μετα λυσιου
τετελευτηκοτασ εκεινουσ μακαριζω
οιτινεσ επειδη θνητων σωματων ετυχον
αθανατον ομωσ μνημην δια την αρετην
κατελιπον ουτωσι και υμεισ ποι-
ητεον ει αρα βουλομεθα αγαθοι δοκι-
μασεσθαι και ειναι

Ιδου ο δεκτος χρονος ιδου ημερας
σωτηριας η μουσα φησιν αποστολος αυτη
μεν η ημερα ζωην αλλην επιφερει και
αλλους τροπους εις πρακτεα νυν μηστευ-
τεον και εν τη νηστεια ανακτειν το σωμα
χαιρετε εαν δη βουλοιμεθα τους ου-
ρανους αναβαινειν και συν θεω ζην
αιωνιον ζωην αλις μεχρι του νυν ημαρ-
τηκαμεν και τον της γης και του ουρα-
νου ποιητην εβλασφημαμεν εν ταις ημετε- *εως ποτε υπομενωμεν*
ραις αμαρτιαις ανιστωμεν τε λοιπαι
ανηστωμεν εξ ανομιας ω αγαπητοι -
αδελφοι νυν αρα τοις του θεου ιερευσιν
ομολογουμεν τα παντα αμαρτηματα
και ο θεος συγγνωμων ημιν συγνωσει

αλλως δ' εις αδης καταρνησομεθα και μηδε
μια ποτε εκδεξαι λυδωσιν

Προτερον μεν ευφραινομαι σε τοις εμοις
μου χ'ηττον προσεχειν η τοις σοι ιδιοις τουτο
γαρ εστιν εργον ιδιου φιλου χαρις αλη-
θως δ' ηλλαχθαι προς ημας ισθι μεν
δια τουτο την πολλων γλωτταν συμ-
πεπιεσομεν νυν παρον σφοδρα ζηλευοντων
διαφονιαν
την προς ημων αλληλους διαχονοιαν
νυν δε μεγαλως λυπησονται και
μεγαλως αχθησονται . δια την ημε-
τεραν φιλοφροσυνην πολλοι μεν εισι
τοτε μαχιστα χαιροντες οταν βλεπου-
σιν αλλοτριας εχθρας η γουν τουναντιον
τους αυτους εχθρους την μεγιστην

εν τη καρδια βασανον ληψομενους οταν
αναγκαιον γνωναι τε και ~~[illegible]~~ θεωρειν
τας των αυτων φιλιας οιδας σοι
καλως. ινα δε νυν σημαινω και περι
τινος επιθυμω αυριον δη με προσμενε
βουλομαι γαρ μετα σου περι τινων
διαλεγεσθαι και διελθειν απερ ελπιζω
εμοι και σοι χρησιμα. ομως δε μη
φοβου αηδεα γαρ πολυφαγον μη δεξη

Μεγας εστιν εμοι περι του αδελφου
πονος ερις περι του αυτου μεγαλη την
υπατειαν απαιτει μη μονος δε αλλα
μετα πολλων των τε και αριστων ους
μεν ωσπερ ενδοξον ουτως και χαλεπον
νικαν. πολλους εν τω πραγματι —

φονζους και απιςους ονεθν ως τελος
αληθης ηπερ παλαι περιφερεται παρ-
οιμιον πλεονες πανταχου προδοται η αν-
δρες ει γαρ μεν τοι η πιςις ενοις μεγαλη
και εξοχος αν ειναι οφελης μη δο-
τιουν πονω μεν δεος ε λιπαρω παρα
χρημα προσεχθεν δεομενος πλειον
της σης βοηθειας ρηγνυθι ην τινα σε
κατεχει τουτο ο καιρος εμος τουτο
η πιςις εμη τουτο ετι η αξιοτης αιτειται
κεφαλαιον τιμη παρα του αδελφου
ει τευξεται εαν δε μη παρα αποτυχεια
εςιν εμη ορας εν ποσω διατριβοι μι
κινδυνω εκει παρα σου απολογιαν
ληψομαι μηδε μιαν

Ουκ οιδα ει σπουδαιως αρα η δια
τε επιχαριεις γραφης ει μεν δη σπου-
δαιως εμε τυφλον τε και αμνημονη
νομιζεις και οιηθης ος την γνωμην
σου και πεπεραγμενως συγγνωσω ει δε
δια το επιχαριειον τουτο μοι χαλε
πωτερον εστιν ος παρα δολους σου ες
εμε επι καταγελαν επελθης λπαρωργουν
σε μα τον θεον αθανατον μη επι εικως
χαλεπως αλις μεχρι του νυν πεποι
ηκας πασαι δη και δη ταχα εις
υστερον το αυτο πραξεις αν μη θελης εξ
εις ξηοσον μετα σου εν οικια ση
και μη με παλιν ταις σαις απαταις -
πτερασον βεβουλημαι σε παντως

αφιειν αμφιβολοι γαρ ανθρωποι και απι-
στοι εν κακων αριθμω κριτεοι

Γραφειν σε τη εμου απουσια ου μετρ-
ιως κινεισθαι εν τε εκεινο παραμυθιον
εχειν οτι υπερ εμου τα βιβλια μου
κατεχεις χαριεν εμοι τουτο και τουτο
χαριεστερον ουδεν εμοι ποιειν αδυναιο
σημειον εστιν αληθες της φιλιας και
θους το αυτου παρ ημων και συ αμα
φερειν μηδε μια γαρ ωρα παρεχεται
ενη σε εν φρεσι μη εχοιμι και προς
με γεγραμμενα τα σα γραμματα
καθημεραν πλειον εκατον τακις ανα-
γινωσκω οπως δε σε βλεπειν και
μετα σου λαλειν δοκω δι' ου σου

δεομαι πολλακις περι και γραφειν
κἀγω το αυτο ποιησω και μηδεποτε
εως ου ενθαδε εσομαι τουτο διαλειψω
ερρωσο και πειθου μηδενα ζην ου πλ
ειον η σε αγαπωμι μετα ζωμου και
σου μηδεν η μικρον διαφερει εσμεν
δυο εν μιας σαρκι ως ωσπερ λεγει
και εσομεθα μεχρι του θανατου
Ουκ εφιεμαι σου συμβουλου
αλλα μαλλον βοηθου ρηματα γαρ και
ληροι περι με πανταχοθεν συρρεου
σιν ουκ οιομαι φιλον εκεινον ος τω
λογω ουδε εργω την φιλιαν επιδεικ-
νυσιν ειμεν ουν αρα βουλει φιλον
ειναι και δηλουν περι το εργον ηδη

ταχιστα προσφερε χαριεστερον μεν γαρ ον
ευεργετημα ηγουμαι εν τη αναγκη η εκαστ
αλλω δε χρονω και τουτω καλως ος τις
πρεαν πεποιηκεν

Αισχυνομαι και τανυν μεν το δευτερον
επιστελλειν σοι προς ημας ελθειν ινα περι
τινων πραγματων ωσπερ ειωθας συμβου-
λευης τας του μετα του αδελφου δια-
λλαγας προτερον πεποιηκας και δια
τουτο χαριτας αμφω εχομεν αθανατους
και μεχρι του θανειν εξομεν νυν δε ερις
αλλη προς τινα γειτονα μεγαλη μεν ανεστη
και επισφαλης ην καταπαυειν δυνηθεις
ο προ παντως δυνηση ει βουληθειης ουδεν
γαρ σοι εστιν αδυνατον εστη εντος ταυτη

τιμη τεχνιταις ημετεροις ως σε μαλλον
η τιν ανθρωπων ζωντας τιμησοντες εσονται
και το μεν το δοξης επιτυχειν τι αυτης
μειζον ηγουμαι η την βασιλειαν κερδαινειν
τε και κτασθαι παραγινουντι νυν και
μνημονος μου και χαριεντος περι οση
επιδασο συ φανερως το σπουδαιον ουχ
εμον ειναι μεγαλη εξω της δοξης και
τιμης εξεστ εν παροιμια γαρ γεγραπται
του μεν μισθου πας πονος εφιεται

Ου περι σου ουτως αδιαλειπτως γρα-
φοιμεν αν ει μη ημας αναγκαζη η
μεγιστη σιτου τε και οινου και χρηματων
ενδεια οις απαντα γινεται παιδες
μεν πρωτα πανυ τον αρτον βουλονται

καὶ μὴ ἐπιζητοῦσι καὶ ἐρωτῶσι πρότερον
ἢ ἡμᾶς μὴ δοῦναι δύνασθαι χαλεπόν
δοῦναι δὲ τὸν μὴ παρόντα ἀδύνατον ἀπο-
μὲν ἁπάντα τὴν ἐμὴν καρδίαν ἄγχει
καὶ βασανίζει οὐδὲ μίαν λύπην οἴομαι
καὶ μεῖζον ἄλγος ἢ ὁρᾶν τοὺς ἰδίους
παῖδας οὕτως πεινῶντας ὡς μικρὸν
ἀποθανεῖν πρὸ ἐμαυτοῦ τεκμήριον ποιῶ
μόνην μὲν γε μίαν ἡμέραν ἐν τῇ πενίᾳ
πραγμάτων πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων
διέφυγα, ὅτε μοι οὔτ᾽ ἄρτος οὔτ᾽ ἄλφιτον
παρῆν οὔτε χρήματα οἷς τὰ ἄλλα ἀγορά-
ζεται· οὕτως δὴ μετεμορφώθην
ὡς τὸν αὐτὸν οὐκέτι με γινώσκοις τὸν διο-
πρίνας μὴ πάλιν τὸ αὐτὸ συμβαίη δέων

rogo ut celerrime secundum tuum morem mittas

δεωμαι ως ταχιστα κατα το σον εθος πεμπε

noli sperare in rem pub. me quid

Μη ελπιζης εις την πολιτειαν εμε τι ου

solum non facturum sed et non dicturum

μονον μη ποιησεν αλλα και μη λεξαιν

scio hoc a me et apud

επισταμαι τουτο απ' εμου και παρα τοις

philosophos scientia fide dignis

φιλοσοφοις τη επιστημη τοις αξιοπιστοις

putant enim nil amabilius

ανεγνων νομιζουσι γαρ ουδεν αγαπητοτερον

viro civili debere esse re pub.

ανδρι πολιτικω οφειλειν ειναι της πολιτειας

et hoc quidem naturale et propter [illegible]

και τουτο μεν φυσικον και δια το ποιητεον

sic dicerem sum ad te qui hec

ουτως ου λεγοιμι ειμι προς σε ος τις ταυτα

bene nosti scriberem et propterea

καλως οιδας γραφοιμι και δια τουτο

tuum peccatum maius et crimen

το σον αμαρτημα μειζον και εγκλημα

cum sobrius et sciens ad malum

οταν σωφρων και επιστημων προς κακον

hortaris me magna igitur est iam

επιτρεπης με μεγαλη μεν ουν εστιν ηδη

similiter et sic in patriam impietas

ομοιως και ουτως εις την πατριδα ασεβεια

gravior quam in parentes existimatur

χαλεπωτερα η εις τους γονεις νομιζεται

hoc sentit mag[is] aristoteles & uult
τουτο αισθανεται οσον αριστοτελης και βου-
le ciuitate[m] uiuere & dilectissimo
λεται ως την πολιν ζην ετι και αγαπητα το
promissu[m] tradere subiacet ab[s] tuo &
προστεθησομενην καταχειρου απειθουντων και
tu[m] n[on] & de hac re sis molestus
μη ετι περι τουτου πραγματος ειης χαλεπος
si n[on] dicere volueris te uelocissime
ει δε μη λεγειν βουληθης σου ταχιστον
accusabo & sicut patrie pro
κατηγορησω και ως ταυτης πατριδος προ
ditor semper inimicus ero
δοτη διαπαντος εχθρος εσομαι
noli admirari mihi si te ual[de]
Μη θαυμαζειν μοι θελε ει σε πανυ σφο-
de odiuntur hoc enim rationabile
δρως μεμισηκα τουτο γαρ λογικον τους
dissimiles moribus inimicos inimi[cari]
ανομοιους τοις εθεσι προς αλληλους εχθραι-
[illegible] hoc scias te inimicum
νειν συνες συνες τουτο αει σε εχθρον
habebo quo ad n[on] tu patriam offendere quae
εξω εως ου συ την πατριδα βλαπτειν επιζη-
sicius [illegible] fit inter te & me
τησεις πως γαρ δυναται μεταξυ σου και εμου
amicitia fieri quia tu ciuitatem perdere
φιλια γινεσθαι οταν συ την πολιν απολεσαι
ego ipsam saluare & quantum possum
εγω δε ταυτην σωζειν και πασας δυναμεις

fungor ego bonum ciuis iustum

προθυμουμαι εγω μεν αγαθον πολιτην δικαιον·

facio tu autem malum et proditorem fieri prem

ποιω συ δε κακον και προδοτην γινου προδοτην

patrie si uis nobiscum amiciciar fa

της πατριδος ει βουλη της κοινης φιλιας πει

esse plures habes inimicos et ceteros

σθηναι πολλους εχεις εχθρους και ετερους

quos breuiter in explicabo

μεν ους τινας εν βραχει συνελων δηλωσω σοι +

nimium amant te omnes

\+ οσοι γαρ την πολιν εισι φιλουντες σε παντες

oderunt et credo opprime te mortem

μισουσι και πιστευω τον κατα σου ολεθρον

quotidie ne machinaneos nullo pacto

καθημεραν μη χαρασθαι ουδαμως τον

mortis periculum effugere posse

του θανατου κινδυνον καταφυγειν δυνηθησεσθαι

ut scio plurimi sententias de

ιωσπερ οιδ αυτους των πλειστων γνωμας κατα

te dispositas si non optimorum

σου διατεθειμενας ει μη μεταμελομενος

optimus in patriam fies

χρηστος προς πατριδα γενηση

ego omnia quidem contra te facere paratus

Εγω παντα μεν κατα σου πραττειν ετοιμος

sum et quousque fuero faciam neque

ειμι και εως ου εγ εσωμαι πραξω ουδε

enim obliuisci potero quot in

ποτε γαρ επιλαθεσθαι δυνησομαι οσων εις

rerum naturam

ραγματων φυσιν των ει

hominibus diligenter

ἀνθρώποις ἠκριβωσαμ...

... παρ

ραγμάτων φύσιν τῶν ει

ἀνθρώποις ἠκρίβωσαν μ

... παρ

ἤτ' ἀλώπεκες. καὶ ἀ

-εσθ' ἔχειν ἐκείνοις, οἷς

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

εμε κακον δεδρακας ου μονον δη εμε εν τω
πλουτω εξεβλαξας αλλα και τη ζωη μου
επιβουλευων επιχειρησας αλλ' εσφαλης
και ουχι σοι κατα την γνωμην απεβη μετα
δολου τε νυν και απατης απ' εμου και συ
παντας προσδεχου και ελπιζου μη δε
μιαν μου επιχειρησιν ανωφελητος
εσομενην τουτο δε μηνυω σοι ινα αδια-
λειπτως η προσδοκια του κακου του δε
παντως αφευκτου καταληψεται ελπιζω γνωσθω
με σοι εχθρον αμυντον(?) εσεσθαι και
ετι την εχθραν μαλλξεν(?) τη πολιτη

Ευκλεως μεν εστιν υπερ της πατριδος
αγωνισαμενον αποθανειν ευκλεεστερον δε
μεμαχημενον υπερ της αυτης νικαν

hic enim operis finem assecutus est: ille
ουτος γαρ του εργου τελους ετυχεν εκεινος
autem in negotio existens volens
δε εν τη εργασια υπαρχων η βουληθη μεν
sed non potuit; tamen non ambo in
αλλ' ουκ εσχεν ομως δε μην αμφω εν
gloria et hoc quidem admirantur ipsi
δοξοι και τουτο μεν τοι επαινουσι ετι αυτοι
tyranni ut phalaris ad
οι τυραννοι οσπερ ο φαλαρις προς τον
dacritum scribens lege
δακριτον γραφων αναγινωσκε την του
eius epistolam invenies quantum laudat
αυτου επιστολην ευρησεις οσον εγκωμιαζει
in bello non victoria occumbentes
τους εν πολεμω ουκ αριστεια τεθνηκοτας
magis ut decet pro ipsis vincentes
μαλλον ως πρεπει εν αυτους νικεσαντας
et non victoriam vincentes hoc quidem mutare
και αμφοτερους νικη ζωντας το μεν μεταβαλλειν
propriam vitam et si enim in aperto ne-
τον ιδιον βιον και ειπερ εν τω φανερω πρα-
gotio facilium unicuique salvare pa-
γματι ραστον δη εκαστω σωζειν της πατρι-
triae utilitatem non solum non facile sed
δος ωφελειαν ου μονον ου ραστον αλλα
magis difficillimum posset enim
μαλλον δυσχερεστατον δυναιτο γαρ αν
saepius pauca [illegible] viventes
πολλακις η πολις χρησθαι τη του ζωντες

ανδρειν αρετη τε τελουτηκοτος τε απαξ μονον
διο περ μη επιτρεπε με προς το θνησκειν
τοις σοις καλοις λογοις εμοι δε ηκιστα
φιλικοις πεφαινουμαι γαρ και ζην και
το επ εμοι νικησαι θανατος μεν γαρ φοβερος λεγεται
καταυγες ακρουντων φοβερων ου μεν τοι
λαβειν ουκ αν αφαινοιεν ει ωφελεια και
της πατριδος χρησις εις πρατοι υπερβαλει
αει μεν ζητω πεζειν δε μη. δε τοτε οτι
τουτο ηγουμαι λιαν αισχρον και μη χρησιμον

Πυνθανομαι σε ου μετριως κινεισθαι
επι τη του υιου σου τελευτη ος τις ην προς
φιλεταιρος πασιν ημιν και τουτο μεν
ουκ ανευ αιτιας κοσμιος γαρ εγενετο
πασαις ταις αρεταις οσιος τε και δικαιος

και τα τε προς θεους και τα προς γονεις

και φιλους μαλιστα δε ερχομενος

ευτυχιαν επαυξας εις την πατριδα μεγαλη

μεν ελπις εις υστερον της πολιτειας εσχετο

παρα πασι πολιταις διοπερ ου θαυμαστον

σε πανυ σφοδρα αλγειν και χαλεπως

φερειν το συμβεβηκος οταν ημεις παντες

συνηλγησαμεν σοι και συνηχθεσθημεν

αλλα μεχρι του νυν αλις εποιησας τη φυσει

τελη γαρ των πενθων και οδυρμων εδωκας

παυστεον ηδη και σοι μαλιστα σοφω

και γαρ τοι σε προσημενον τα φαρμακον

και την του χρονου βοηθειαν επιδοθεος

παντας πεπαινειν λιαν αισχρον σοι και

δη ει παρεστι τις τοις τεθνηκοσιν αισθησις

hec te faciet nos filius non vult hoc te
ταῦτα σε ποιῇ ὅσος υἱός οὐ βούλεται τοῦτο σε
consolor sum quoniam mors et
παραμυθήσω ὅτι κοινὸς θάνατος καὶ
mors omnibus necessaria neque lachrimis
ἀπέθανεν πᾶσιν ἀναγκαῖον μήτε δάκρυσι
neque doloribus mutantur inexorabilia
μήτε λύπαις μεταβάλλωνται δυσαρεσταται
fata sed de valde moueri debes
εἱμαρμέναι ἀλλὰ σε λίαν κινεῖν μέλλει
illud scriptum epitaphium in
ἐκεῖνο ἀναγραφθὲν ἐπιτάφιον ἐν τῷ τῆς
sancte marie carmeline templo
ἁγίας μαρίας τῆς καρμελίτης ναῷ
in sepulchro simonis
ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ σίμωνος τοῦ ἀπὸ τῶν
roccamatij si posset lachrimis
ῥοκαμαγίων εἰ δ᾽ ἄρ δύναιτο τοῖς δάκρυσι
nos in uita reuocare chare simon
πάλιν ἡ ζωὴ σου νοῆσαι, φίλε σίμων
lachrimarum organa plena forent
τῶν δακρύων πάντα πεπληρωμένα ἦν
sed quia non possunt inmobilia fata
ἀλλ᾽ ὅτι μὴ δύνανται ὅμως εἱμαρμέναι
moueri ferre decet quod accidere
κινεῖσθαι φέρειν χρὴ ὅσα συμβαίνειν
videmus et oportet nos mortales existentes
βλέπομεν καὶ δεῖ ἡμᾶς θνητοὺς ὄντας
et gaudere et dolere presertim
καὶ χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι πρὸς τούτοις

et subiectis fortune omnibus nolentibus
δε και υποκειμενα τοις πασιν ακουσιοις

fortune omnia gubernantis omnium ut
της τυχης παντα δεσποινουσης παντων ως

aiunt domina est fortuna quam querere recte
λεγουσι κυρια εστιν η τυχη ην ζητειν ορθως

gubernare et dispensare nihil aliud est
διαθεσθαι και διοικησαι ουδεν αλλο εστιν

ut mihi videtur in instabilibus fallacie +
ως εμοι δοκει η εν αβεβαιοις οντι απαιτειν

et cum racione velle insanire super
και μετα λογου θελειν μαινεσθαι υπερ

omnia si consideraveritis deponentes
παντα ει μεν συννοησεις μεταθεντες δια

velociter omnem dolorem et non sinite
ταχους την πασαν λυπην και μη εασητε

urgeri curis vanis et
δακνεσθαι ταις φροντισι ματαιαις και

maxime quidem cum aliter fieri nunc
μαλιστα μεν οταν αλλως γινεσθαι νυν

impossibile est valete
αδυνατον ειη ερρωσθε

non laudo vestrum consilium et
Ουκ επαινω την υμετεραν βουλην και

sententiam neque enim est laudandum quod
γνωμην ουτε γαρ εστιν επαινετεον οπερ

et fecistis omne quidem bellum faciliter
ουν πεποιηκατε πας μεν πολεμος ραδιως

incipitur difficillime desinit et non
αρχεται αργαλεωτατως διεξηγεται και ουχ

ἐστιν ἐν τῇ τοῦ νικηθέντος ἐξουσίᾳ ἀλλὰ μᾶλλον
τοῦ νικήσαντος καὶ μέντοι τὴν τούτου πολέμου
δυσκολίαν ὁρᾶν καὶ συνεῖναι ἕκαστος
καὶ οὐ μὲν πάνυ σώφρων δύναται ἐν
θυμέσθαι μὲν πρῶτον καὶ οὐκ ὀλίγως
τὴν τῆς ὑμετέρας πόλεως τύχην λέγετε
καὶ οἵτινες εἰσὶν οἱ νῦν τὰς ὑμετέρας τὰς
στρατουμένας στρατηγοὶ διέποντες στρατη-
λάται καὶ στρατιῶται ἢ ἄρα οὐχὶ
εἰσὶν οἱ μὴ δὲ πρὶν εἰωθότες ὅπλα
φέρειν χαλεπῶς μὲν γὰρ τοὺς πόνους
οἴσουσι καὶ τάχα ἥκιστα στρατιωτικοὺς
ὅσοι πάντες εἰώθασιν ἐνοίκως διατρίβειν
καὶ ζῆν ἐν ταῖς τρυφαῖς τῆς πόλεως πρὸς
τούτους δὲ ποιοῦμεν τὰ χρήματα καὶ τοι

συμμαχοι δει δε παντως χρηματων και
αν εν τουτω ουδεν εστι γενεσθαι των δεοντων
ως φησιν ο δεμοσθενης ρητωρ ο σοφω-
τατος. διοπερ ει βουλεσθε εμοι τον νουν
προσεχειν και προθυμως ακουειν του
βουλομενου υμιν τοτε καλον και ταγαθον
συμβουλευειν δια ταχεων την ειρηνην
ζητειτε και τας συνθηκας ποιειτε ουδεν
γαρ τουτου πραγματος χρησιμωτερον εκτε-
λειν δυνηθησεσθαι ομως δε πραττετεως
υμιν δοκει

Αει μεν ηκουσα παντα φοβεισθαι και
μη δε πολεμειν και μαλιστα μεν οπου
δικαιως τολμητεον ει τοτε τις αν πολις
αρχωντε καταπολεμηθη αιμαδιος της εαυτης

καὶ ῥᾳθυμίᾳ ἄν τις ἤδη οὐκ ἀλόγως τεθνά-
ναι δόξει· τὸ μὲν διὰ παντὸς εἰκὸς τὴν
θαρσοῦσαν τοῖς νικῶσι, δέος δὲ μέγιστον
τοῖς νικωμένοις αὐξάνει· καὶ γὰρ τοι
πολέμιοι οὕστινας δὴ ἡμεῖς δυσπολέ-
μους οἰόμεθα, πρῶτον μὲν οὗτοι οὐδ᾽
ἐνόμιζον, οὐδ᾽ ἀληθῶς ἦσαν ἀλλὰ
συνήθεια καὶ ἡ τοῦ μάχεσθαι πολλάκις
ἐμπειρίας πρὸς τοῦτο ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὡς
μικρὸν καὶ ἐκείνους ἀνικήτους νομίζεσθαι.
τί δ᾽ ἂν κωλύει καὶ ἡμᾶς τοῖς αὐτοῖς πρέσκειν.
οὐ μὲν οὖν ἀθυμητέον τοῖς παροῦσι πρά-
γμασιν οὐδὲ τάχιστα χρηστοῦ τὸ ἐκλι-
πεῖν ἀλλὰ μᾶλλον τῆς τύχης πειρᾶσθαι
ὅσῳ μὲν γὰρ πλείονα κατὰ τὴν ἀξίαν —

fecerimus nos tantum hostibus
πεποιήκαμεν ἡμεῖς τοσοῦτον τοῖς πολεμίοις

puto animos deficere pecunia
ἡγοῦμαι τὴν προθυμίαν ἀπεῖναι χρήματα

undique habemus et sociorum
πανταχόθεν ἔχομεν καὶ τὸ τῶν συμμάχων

plures sufficiens quod fere omnes oderunt
πλῆθος ἱκανὸν ὅτι σχεδὸν πάντες μισοῦσι

nostrorum hostium potentiam et
τὴν τῶν ἡμετέρων πολεμίων δύναμιν καὶ

imperium norunt enim quod si nos superaverint
ἀρχήν· οἴδασι γὰρ ὅτι ἐὰν ἡμᾶς ὑπερβάλωσι

esset illis impedimento quo reliquam
τί δ' ἂν εἴη αὐτοῖς ἐμπόδιον μὴ λοιπὴν

omnem in servitutem redigere Italiam unusquisque
πᾶσαν δουλαγωγεῖν Ἰταλίαν ἕκαστος

sibi ipsi possit aliis [illegible]
ἑαυτῷ δέδιε ἅπερ ὁρᾷ τοῖς ἄλλοις συμ-

[illegible] ut ipsi accidere posset
βαίνειν ὅπερ ἑαυτῷ συμβῆναι δύναιτο

pax quidem ut admonet bona non semper
εἰρήνη μὲν ὡς παραινεῖς καλὴ οὐ μὴν ἀεὶ

sed solum quando ipsa [illegible] paratur
ἀλλὰ μόνον ὅταν αὐτὴ τηνικαῦτα γίνεται

[illegible] pactione ego [illegible]
οὐχὶ συνθήκη· ἐγὼ δὲ μηδέποτε

[illegible] illam securam pacem ubi
πείθομαι ἐκείνην ἀσφαλῆ εἰρήνην ὅπου

[illegible] altera arma tenet et
μέχρι θατέρου ὅπλα κατέχει ~~καὶ πρὸς~~

καὶ πρὸς μὲν τὴν τῶν λημμάτων ἔσεσθαι καιρὸν
πολεμήσομεν τοῖς νῦν καὶ τότε τοὺς πρὸς
ἀντιπάλους παυσόμεθα ὅταν αὐτοὺς πάντως
νενικηκότες ἔχωμεν τὴν τῆς ἡμετέρας πάσης
ἀρχέως γνώμην στρατηγῶν δὲ καὶ τῶν στρα
τιωτῶν ὧν ἡμεῖς διαφερόντως ἴσασιν εὐπορεῖν

Σφόδρα μὲν ἀνεπιστατόν εἶναί μοι
δοκεῖ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ πονηροὺς ὁμοίως
ἔχεσθαι καὶ μηδεμίαν ἐν τούτοις
γίνεσθαι διαφοράν· τοῦτο μὲν ἐπιτάττειν
ἐπιτρέπειν καὶ παρακαλεῖν πρὸς τὸ κακῶς
πράττειν καὶ γὰρ τίς ἂν ἐπιζητήσῃ καλοὺς
πράξεις ὅταν τὸ αὐτὸ ἐστὶν ἀμφότερον
ἀσκεῖν ἢ θάτερον δυοῖν ἀληθῶς δυνά
μεθα τοῦτο κακόηθες προσαγορεύειν

et ... de hoc disputare
καὶ τῆς δὲ περὶ τούτου ἀμφισβητεῖν καὶ

quare multi clamare libet
~~τῆς δὲ περὶ τούτου~~ διό μοι βοᾶν ἀρέσκει

o tempora o mores hic caelo? quidem
ὦ χρόνους ὦ τρόπους τοι αὐτὸς μὲν τὸ

olim exclamavit marcus cicero
καί ποτε βεβόηκεν ὁ μάρκος κικέρων

et forte non erant tempora ita mala
καὶ τάχα οὐκ ἦσαν χρόνοι οὕτω πονηροὶ

ut sunt sed si homines ad hoc
ὡς πρὶν νῦν [illegible] οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὸ

anxietatem? peccata nec aliquam
ἐξωθεῖ τὰ ἁμαρτήματα μὴ δὲ μίαν

faciunt curam deus ipse curam
ποιοῦσι φροντίδα θεὸς αὐτὸς φέρει τι

hic et prohibet et nullo pacto mori
οὔτε καὶ [illegible] καὶ μηδένα τρόπον

flagitiis delicta et nec
οἷον τὰς πλημμελείας καὶ μηδέποτε

debet intemperantiam talibus ac tamen
δῶσι τὴν ἀκολασίαν τοῖς τε καὶ τοσοῖς

solebant conficiunt cum vel bello punire
ἀκολαστήμασιν εἰώθει ἢ πολέμῳ κολά-

vel pestilentia vel peste delictum
ζειν ἢ λοιμῷ ἢ λιμῷ τοὺς πλημμε-

quaerunt corrumpere invicem et valde quidem
λοῦντες διαφθείρειν ἄλλῳ καὶ πάνυ μὲν

ut non hoc accidat apparet enim
ἵνα μὴ τοῦτο συμβαίνῃ φαίνεται γάρ

multa et non scio que signa uel monstra
πολλὰ καὶ οὐκ οἶδα ἅττα σημεῖα ἢ τεκμήρια
uel potius prodigia dicere oportet uidimus et
ἢ μᾶλλον τέρατα λέγειν χρὴ ἑωράκαμεν
et non diu deffecit soli pluere sanguinem
καὶ οὐ πάλαι ἐκλειφθέντος ἡλίου ὕειν αἷμα
audiuimus terre motum in by
ἠκούσαμεν τὴν γῆς κίνησιν ἐν τῷ Βυζα-
zancio nunc autem dicitur konstantinopolim
ντίῳ νῦν δὲ λεγομένῳ Κωνσταντινουπόλει
factum quid futurum sit con
πεποιημένην τί δὲ εἴη ἐσόμενον ἤδη ἐφρα-
fabulari et timeri
σεσθαι καὶ ἔτι φοβεῖσθαι

superuacuum reputo enarrare
Περιττὸν μὲν ἡγοῦμαι διηγεῖσθαι σοι
uirtutes omnes
τὰς τοῦ Φεβουνίου ἀρετὰς πάντη δὴ
hominibus notas maxime mihi et tibi
ἀνθρώποις γνωστὰς μάλιστα ἐμοί καὶ σοὶ
in apud philippum bello que uero
ἐν τῷ κατὰ τοῦ Φιλίππου πολέμῳ οἷα
haec fecit non ignoras et non
δὲ ταῦτα πεποίηκε οὐκ ἀγνοεῖς καὶ οὐ
mirum habet enim excellentem ingenium
θαυμαστὸν ἔχει γὰρ ὑψηλὴν εὐφυΐαν
acutum et semper consilium sanum
ὀξεῖάν τε καὶ ἔτι μὴν βουλὴν τε ὑγιεινὴν
nosti preterea ad omnes actus faciendos
οἶδας ἔτι πρὸς πάσας πράξεις πραξομένας.

ipsum impigrum suauis eius sermo purus
αὐτὸν ἄοκνον· ἡδὺς αὐτοῦ λόγος καθαρός·

et sine absque decepcione tamen simul
καὶ χωρὶς ἀπάτης· πειθανὸς ὅποι ἅμα

erudiens et in paucis dicta exprimere in paucis potens
πεδεύτοι καὶ ἐπιτεοσφίγγειν ὀλίγοις πᾶς

sapiens et ciuilis est hec quidem omnia
ἀγαθὸς καὶ πολιτικός ἐστι· ταῦτα μὲν ἅπαντα

apud te de hoc simulacione et
τὴν παρὰ σοὶ περὶ τούτου σύστασιν καὶ

declaracione exigeret longiorem
δήλωσιν αἰτήσειεν ἂν μακροτέραν

epistolam si tibi ignota essent
ἐπιστολὴν ἢ βουληθείη εἰ σοὶ ἀγνῶστα

sed ego ut verax dicam non
ἀλλ' ἐγὼ ὡς ἀληθεύοι μισοῖ μηδ' ἂν

scripsissem quod non minus tibi charum
γράψαιμι ὅτι οὐδὲν ἧττον σοὶ ἀγαπητὸν

quam mihi nobilissimum cognosco sed ipse
ἢ ἐμοὶ τὸν Ξεβόνιον οἴομαι ἀλλ' αὐτὸς

ad te sine meis literis
πρὸς σὲ ἄνευ τῶν ἐμῶν γραμμάτων

venire noluit fac nunc quod
ἐλθεῖν παρῃτήσατο· ποίησον τοίνυν ὅπως

et tu sine me pro eo
καὶ σὺ χωρὶς ἐμοῦ ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ

favorem voluntarie cognosces enim
ποιήσεσθαι ἂν ἑκουσίως· γνώσεις γὰρ τὸν

nobilem multum libet tuum
Ξεβόνιον πῶς ἐμοὶ τοῦ δύνασθαι σοῦ

πάσας ἀπρεπεῖς εὐλόγως αἰτίας τί δ' ἂν
βούλοιτο παρ' αὐτοῦ συνεῖναι δυνήσομαι
διαλαμβάνειν ὁμοίως αὐτὸν οὕτως ὅπως
αἰσθάνοιτο τὴν ἐμὴν φιλίαν ἔτι προσ
θῆναί τι πρὸς τοῦτο ὅπερ σὺ πράξων εἴης
διὰ παντός

τέλος